

DE MAN,
die aan zichzelf de hand hield.

PAASCHBOEKJE

VOOR DE

NEDERLANDSCHE ZONDAGSCHOOL-VEREENIGING

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA,

Tweede Druk.

AMSTERDAM. — HOVEKER & ZOON.

DE MAN, DIE AAN ZICHELVEN
DE HAND HIELD.

PAASCHBOEKJE

VOOR DE

Nederlandsche Zondagschool-Vereeniging,

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

TWEEDE DRUK.

AMSTERDAM,
HÖVEKER & ZOON.

Stoomdrukkerij van Roeloffzen & Hübner, te Amsterdam.

EERSTE HOOFDSTUK.

Hoe Jozef Flikker aan zichzelf de hand hield.

Er zijn menschen, die er altijd op uit zijn, om hunne medemenschen zoo laag mogelijk te betiteln. Dit soort van personen zouden Jozef Flikker „Schoenlapper“ hebben genoemd, ofschoon allen, die wat meer welwillendheid bezitten, hem met goed recht eerder den naam van Schoenmaker gaven. Onze vriend Jozef was het al tamelijk onverschillig of men hem „lapper“ dan wel „schoenmaker“ heette. Altijd had hij zich beijverd om vooruit te komen, maar zijne levensbestemming scheen meer op het gebied van lappen dan van nieuw-werk te liggen. Dat er hierdoor weinig oorspronkelijkheid in 's mans werk kon uitkomen, nam niet weg dat hij dikwijls zeer oorspronkelijk in zijn denken was, en zelfstandig te denken is zeker van geene mindere waardij dan aan laars of schoen een eenigszins gewijzigden vorm te geven. Wij zeggen dit evenwel met het voorbehoud dat de gedachte, hoe schoon ook, om

beter te zijn dan de laars van nieuw maaksel, niet alleen gedacht, maar ook nageleefd moet worden. Jozef Flikker althans was van die meening. Hij was van oordeel dat goede gedachten, evenals goede schoenen en laarzen, de bestemming hebben om de wereld in en door te gaan, en dat zij het voordeel bezitten van nooit te verslijten. Zoo dikwijls daarom Jozef iets gedacht had, dat hij beseftte dat anderen van nut kon zijn, zond hij zijn denkbeeld terstond de wijde wereld in, en deed het zonder er iemand iets voor in rekening te brengen. Of de wereld Jozefs denken met klinkende munt zou hebben willen betalen, blijft de vraag; maar afgezien van deze waardeering door de wereld, zij het ons genoeg dat onze schoenmaker zelf er waarde aan hechtte, anderen ook op deze wijs te kunnen van dienst zijn, en dat deze gezindheid hem een opgeruimd hart en een tevreden uiterlijk gaf.

Toen Jozef zich vestigde, droomde hij als alle beginners van een hoog standpunt in zijn vak. Maar hij mocht niet slagen den gunstigen wind in zijne zeilen te behouden. Zoo dikwerf zijn ijver bij goed werk hem op blijvenden voorspoed deed hopen, kwam er door allerlei omstandigheden een keer in zijn lot, zoodat het zijn levensles werd om zijne wenschen te leeren beperken.

Door dezen tegenspoed bleef „lappen“ voor Flikker hoofdwerk, waar evenwel bijkwam dat onze vriend voor dit deel van zijn kunstvak een buitengewoon ontwikkeld talent had. Er was geen tweede, die bij huismoeders in zoo hooge

gunst stond, daar hij een slag had van lappen en verzoolen, en vooral van het aanzetten van nieuwe toonstukjes, die het twijfelachtig maakte of het door hem gelapte niet met nieuw werk was gelijk te stellen. Bij zulke uitkomsten had Jozef voor dit soort van werk bijna eene voorliefde verkregen, en heel wat schoenen en laarzen werden niet als onherstelbaar afgekeurd, omdat ieder in Flikker een dokter zag, die door zijne medicijn nog aan het meest afgeleefd schoeisel nieuw leven en glans wist te geven.

Een zeker welvaren ontbrak dus in Jozefs huis niet, en al lappende tamelijk onbezorgd kunnende leven, was het geen wonder dat zijn arbeid een eigenaardigen invloed op zijn denken had. Zoo dikwijls hij van zijn driestoel, als middelpunt van zijn denken, de menschenwereld rondschouwde, maakte hij de opmerking, dat de meeste dingen niet alleen niet waren zooals zij behoorden te zijn, maar zelfs niet zóó als zij naar omstandigheden wezen konden. „Alles wat bestaat,” redeneerde onze lapper bij zichzelf, „heeft geneigdheid om tot verval te komen. Een schoen is niet gereed, of zij begint te slijten; eene klok is niet opgewonden, of gaat weder aan het afloopen; een huis is nauwelijks afgebouwd, of hier en ginds is weder wat te verhelpen; en overschrijdt het verval een zekeren graad, dan is er geen herstellen meer aan.” Vergeefs zocht Jozef naar eenig middel om aan dien loop der zaken eene andere richting te geven; en daar hij besepte dat het in eene wereld, waar zonde en dood hand aan hand gaan, niet te

vinden is, besloot hij in zijne alleenspraak dus: „Maar al moeten alle dingen dezen gang blijven gaan, toch blijft het onze roeping en plicht, en het zal daarom ook wel in ons belang en tot ons geluk zijn, om er tegen te strijden zooveel in onze macht is. De groote zaak is, dat wij voortdurend toezien en aan alles de hand houden.“ En Jozef deed wat hij zeide en stelde zich dit ten vasten regel. „Ik ben er zeker van,“ sprak de schoenmaker, toen hij zijn besluit nam; „dat dit te doen mij gelukkiger maken en in beter doen houden zal. Want zie nu eens deze schoen,“ ging hij voort, terwijl hij eene vrouwenschoen van alle zijden bekeek, „juffrouw Smit zal mij tien stuivers voor deze twee toonstukjes moeten betalen. Die tien stuivers zullen haar niet arm maken, maar zij heeft zes kinderen en als zij met al het schoeisel in huis zoo doet, moet hare beurs het voelen. Ware zij in tijds gekomen, zij was er met twee stuivers af geweest. Maar wanneer zullen de menschen zoo wijs worden, dat zij in tijds de hand houden, niet enkel aan hunne schoenen, maar aan alles wat onderhoud vereischt!“

Jozef Flikker zag bij dit zijn zeggen allerlei beelden van verwaarloozing voor zijne gedachten verrijzen, toen op eens zijne opmerkzaamheid door het oplichten der deurlink werd afgeleid. Meteen trad een rijzig, onoogelijk persoon, wiens haar en kleeding even haveloos waren, binnen. Wat hij in zijn hand droeg mocht eer het skelet van een paar laarzen, dan laarzen heeten.

„Zie eens Jozef,“ zei hij, „of gij nog iets van die laarzen maken kunt? Als iemand er kans op weet, zijt gij het.“

„Laat zien,“ was het antwoord, „zij zijn geducht versleten.“

„Ik heb er te lang op voortgelopen,“ hernam de have-looze; „’t waren puike toen ik ze kocht, en ’t is ellendig dat ik er niet beter de hand aan gehouden heb.“

„En ’t is ook ellendig dat gij niet beter de hand aan uzelfen houdt,“ zei Jozef, en nam den spreker op met oogen scherp als een elst, „ja, Jan Dekker, ik noem het ellendig, dat gij aan uzelfen niet beter de hand houdt.“

Dekker keek eenige oogenblikken verbaasd van zijn laarzen naar den lapper, en van den lapper naar zijne laarzen, en zei eindelijk: „Wat bedoelt gij daarmee?“

„Gooi die laarzen daar in den hoek,“ hernam Jozef, „want het is onmogelijk om ze nog als fatsoenlijke laarzen rechtop te doen staan, — gooi die mishandelde schepsels daar in den hoek, en dan zal ik u zeggen wat ik bedoel.“

„Het behoort tot mijn geloof,“ sprak de schoenlapper, „dat wij ons lichaam en alles wat wij bezitten maar te leen hebben, met de verplichting om er de hand aan te houden, en nu ben ik er even zeker van als dat ik dezen schoen in mijn hand heb, dat gij aan uzelfen en ook aan uwe vrouw en kinders de hand niet houdt.“

„Spreek gerust verder,“ sprak Dekker, „van u kan ik verdragen, wat ik van anderen niet dulden zou. Zeg maar ronduit wat u op het hart ligt, want het is waarlijk al

lang genoeg dat ik alles heb laten loopen zooals het wilde."

"Ik zal voortgaan," sprak de schoenmaker, "want het is mijne gewoonte om als ik eens a heb gezegd, alles te zeggen wat mij op het hart ligt. Welnu, zie uw hoed eens, — een hoed is als het dak van een huis — en uw hoed is geen dubbeltje waard. Bezie uw jas, 't zijn meerlappen en scheuren dan een kleedingstuk; en uw laarzen, wel die zijn zóo dat zij u maken als een huis, dat van het dak tot den kelder in verval is."

"Spreek voort, Jozef," sprak Dekker.

"Ja ik zal verder gaan. En hoe komt gij zoo haveloos en ontredderd, Dekker, waardoor anders dan door de kroeg? Zoo lang gij die helpt in stand houden, zult gij zelf hoe langer hoe meer in verval raken."

"Zooveel is zeker dat gij aan uzelf en de dingen om u heen de hand houdt," hernam Dekker, terwijl hij met nieuwe aandacht het voorkomen, de kleeding en het vertrek van zijn bestraffer gadesloeg.

"Dat doe ik," zei Jozef. "Verfraaien laat mijn beurs niet toe, maar wat ieder kan, die gezonde handen en een goed hoofd heeft, doe ik; ik houd mijzelf en wat ik heb knap en in orde."

"Verstaan," zei Dekker, "zeg mij nu maar, wanneer mijn laarzen klaar zullen zijn."

"'t Staat nog te bezien of zij klaar te krijgen zijn," was het antwoord. "Binnen een maand moet gij er niet

op rekenen, want ik zeg niet over twee weken, als 't eerst over vier wezen kan."

"Goed," sprak Dekker, "ik zal ze over vier weken komen halen."

Toen deze weder op straat en de schoenmaker opnieuw alleen was, hadden beiden hunne eigene gedachten. De schoenmaker deed Dekkers laarzen zoo goed hij kon voor zich rechtop staan, en sprak ze toen aan, als waren ze hun eigenaar zelf.

"Dekker, Dekker," sprak hij, "hoeveel hebt gij boven mij voor gehad, toen gij voor uzelf moest gaan zorgen. Had niet uw vader u een eigen huisje en eene winstgevende zaak nagelaten? Maar in den „Gouden Leeuw" zijn huis en zaak zoo gesloopt, dat uw maatschappelijk bestaan nog erger ontredderd is dan deze laarzen. Wel, als ik een paar laarzen was, werd ik nog liever op eens weggesmeten, dan zoo van top tot teen afgeslonst. Ik weet waarlijk niet, of ik u dienst doe met nog aan u te lappen," zeide nu Jozef, zich werkelijk tot de laarzen richtend, "maar ik heb het hem beloofd, en misschien leert nog uw meester zich te schamen, als hij ziet, hoeveel beter dan hij zelf gij er uitziet."

Dekker had door zijn drinkersleven reeds in ruime mate de stompzinnige onverschilligheid gekregen, waartoe de zelfverwaarloozing leidt, maar geheel ongevoelig was hij nog niet, en wat hem niet dikwerf gebeurde, hij was geheel nuchter, toen hij medelijden met zijn schoeisel gekregen had.

„Ja, Jozef heeft gelijk,“ verzuchtte hij, toen hij weer op straat was. „Ik ben niet beter dan die prullen van laarzen, verhavend en in verval van top tot teen. Kom, nog één glas en dan wil ik zien, wie het winnen zal, Jozef met mijn laarzen, of ik in 't opknappen van mijzelfen.“

Dekker zou echter dat ééne glas niet te proeven krijgen, en dat hij het niet kreeg, was zeker tot zijn geluk.

Met het reeds zoo dikwijls opgevatte voornemen van zijn laatste glas te drinken trad Dekker de Gouden Leeuw binnen en bestelde den drank, maar de waardin verlangde eerst geld te zien: De kerfstok is vol,“ sprak zij barsch. „Ik houd van mijn boel knap in orde te hebben, en borgen zonder eind zou mij al spoedig even ver in verval brengen als gij zijt; daarom kortaf, eerst geld en dan de waar er voor.“

Stil afdruipen was al wat Dekker restte. Dat was de dank voor zijn jaren lang verkwisten. „Ja,“ mompelde hij, „mijn drinken heeft mij in verval en u in goeden doen gebracht. Ik heb u alles in den besten staat helpen houden, en naarmate mijn huis en kleeding en lichaam ellendiger werden, is het bij u van mijn geld hoe langer hoe meer de Gouden Leeuw geworden. Jozef had wel gelijk; ik had liever aan mijzelfen de hand moeten houden. Kom aan, met Gods hulp wil ik zien, of zijn raad nog in tijds gegeven is.“

Onder dien dubbelen prikkel hield Dekker zich eene

maand lang zoo ver hij kon van alle Gouden en andere Leeuwen, en werkte zonder verzuim. Gelukkig dat zijn baas, die over zijn werk tevreden was, niet nauw naar zijne kleeding en schoeisel keek, maar in stilte met welgevallen gadesloeg, dat Dekker stipt bij 't werk was en aanving op te knappen.

Evenzoo ging het met Dekkers laarzen. Het goed gerucht, dat Jozef ter ooren was gekomen, had hem doen besluiten, dat ze er als nieuw zonden uitzien, en hij deed naar zijn woord. De nieuw gezoalde en opgelapte laarzen stonden niet alleen weder flink in postuur, maar blonken ook als een spiegel.

Zoo ging voor de laarzen en hun meester de maand naar wensch voorbij, en de laatste, hoewel nog op sloffen, had een gansch ander voorkomen dan de vorige maal.

„Wel, Jozef, zijn mijne laarzen klaar,“ sprak hij, zoo onverschillig hij kon, om niet te laten blijken, dat hij met zichzelf voldaan was.

Flikker legde terstond zijn elst neder, stond op en liep zonder een woord te zeggen driemaal om Dekker heen; eindelijk riep hij uit: „Wel man, je bent opgeknapt en begonnen de hand aan jezelf te houden.“

„Juist,“ hernam Dekker. „Ik heb ingezien, dat het beter is aan mijzelf dan aan anderen de hand te houden; en al is 't niet veel, ik geloof toch, dat ik er knapper uitzie.“

„Dat doe je,“ zei Flikker, en legde een flinken nadruk op doe. „Dat doe je,“ herhaalde hij. „En nu zit en vertel er mij eens van.“

Dekker deelde toen mede, hoe Flikkers vriendelijke vermaning door bijvoeging van het bittere woord in de Gouden Leeuw eene heilzame medicijn voor hem geworden was. 't Was of hem schellen van de oogen gevallen waren, toen hij op eens was gaan inzien, hoe dwaas het was, anderen op te knappen door aan zijn eigen verval te werken. Al spoedig stonden hem de tranen in de oogen, maar nu maakte Jozef, wien het te veel werd, er een einde aan, sprong van zijn driestoel op, haalde de blinkende laarzen voor den dag en riep zegevierend uit: „Jan Dekker, eens zult gij nog deze laarzen waardig zijn. Man, houd ze in eere, en ik wil er geen cent voor hebben, voor gij en uw vrouw en uwe kinderen even zoo opgeknapt en weer bijna als nieuw zijt.“

De arme Dekker wist niet wat hij zeggen zou, en liet bijna met zich omspringen als met een lededop, toen Jozef hem dwong de laarzen aan te doen en hem in allerlei houdingen stelde, hoe hij er mede uitzag, Eindelijk gaf Flikker hem met de volle hand een slag op den rug, en wenschte hem met een „God zegene u,“ voorspoed.

„O Jozef,“ sprak nu Dekker, „wat zijt gij veel wijzer geweest dan ik. Hoeveel beter is het van den beginne aan zichzelf de hand te houden, dan er zich weer uit diep verval te moeten opkrabbelen. Alles was u bijna tegen en nooit hebt gij een misstap gedaan.“

„Draaf niet door,“ hernam de schoenmaker ernstig. „Ik deed mijne misstappen zoo goed als gij, maar omdat ik

van meet aan heb bedacht, dat alles de neiging heeft om onklaar te raken en te vervallen, heb ik aan mijzelven, en ik mag er bijvoegen, aan de mijnen en aan al het mijne de hand gehouden. Weet gij wat ik zoo dacht? De dingen zijn niet meer zooals voor dat de zonde in de wereld kwam. Overal is verval; en dubbel, als men niet uit alle macht zorgt het tegen te gaan. Ons lichaam, ons huis, onze kleeding, ons humeur, alles moet verzorging en onderhoud hebben, of verwarring en ellende staan voor de deur."

"En wat maakte u daar zoo bijzonder opmerkzaam op?"

"Wel omdat ik zonder hulp van anderen door de wereld moest, heb ik mijne oogen leeren gebruiken, en ook heeft het denken bij mijn werk, het altijd opknappen van wat versleten of verwaarloosd was, er iets toe gedaan. Maar boven alles," sprak Jozef, terwijl hij zijn Nieuw Testamentje uit de lade van zijn werktafel haalde; "heeft dit boek mij geleerd wat menschen en zaken te gronde richt en door wien herstel en bewaring mogelijk is. Er zou heel wat ellende voorkomen of eerder terechtgebracht worden, indien de menschen zich niet te groot en wijs achten om naar dit boek de luisteren, maar omdat zij in eigen oogen wijs zijn, vervallen zij tot allerlei dwaasheid."

"Alles goed en wel," hernam Dekker, "maar gij moet toch bovendien iets doen om uzelfen op dreef te houden. Gij neuriet en glimlacht, waar anderen brommen en zuur zien; gij zit altijd goed in 't pak, terwijl anderen met betere verdiensten er als schooiers uit zien; en wat ik wou

weten is, hoe gij dat aanlegt, wat gij daarvoor doet."

"Wel, wat zal ik zeggen," sprak Flikker, "ik weet het niet anders uit te drukken dan dat ik de hand aan mijzelfen houd. Vergelijk mijn nietig lichaam eens bij uwe forsche leden en gewrichten. Nu geloof ik, dat ik er gezonder uitzie dan gij, maar had ik met mijne krachten zorgeloos omgeleefd, ik was gewis reeds lang oud en versleten, en wie zou dan nu voor mijne vrouw en kinders zorgen. Goede voeding, een kalme slaap, warme kleeding is ons noodig, en daarop prijs te stellen, is de hand aan zichzelfen houden; gelijk een verstandig man zijn huis niet laat verworden, maar alles in tijds en degelijk voorziet, zoo heb ik getracht altijd te doen wat mijn gezond oordeel zei dat noodig was, en wel voor zooveel ik slechts kon en zoo spoedig ik kon. Eén steek in tijds, wint er tien en twintig uit. Aan menige schoen verdien ik een gulden, die in tijds gebracht, voor minder dan de helft ware te helpen geweest. Alles onderhouden is een arbeid voor ons gansche leven, en wie eens ten achter raakt, weet er al spoedig niet meer door of uit te komen. Zonder bezorgd te zijn heb ik daarom altijd gezorgd, en evenals een verstandig huisheer wel eens wat extra's tot verfraaiing doet, er soms iets extra's tot verwakking van hoofd en hart van genomen. Van tijd tot tijd maak ik met vrouw en kinders een uitstapje naar buiten, en man, als wij dan zoo een ganschen dag in de vrije lucht zijn geweest, is 't of er een nieuw leven ingekomen is, en 't zorgen en op-

geruimd zijn gaat wel eens zoo gemakkelijk van de hand."

"Goed, maar toch ben ik er nog niet achter, want hoeveel menschen hebben alles wat gij zegt, gaan uit, maar zijn toch verre van gelukkig."

"Wel mogelijk," sprak Jozef, "maar die zijn misschien van degenen, die leven om te eten, en niet eten om te leven. Ook doe ik werkelijk nog iets meer dan alles wat ik noemde, ik let ook op mijn spreken en houd de hand aan mijn humeur. Misschien gelooft gij het niet, maar gedurig bekruipt mij de lust om scherp te zijn als een elst, en als ik dat begin te merken, dan grijp ik naar mijn boek," en Jozef legde de hand weder op zijn Bijbel, "en buig in de eenzaamheid mijne knieën, en door het gebed wordt mijn booze luim als morgendamp verdreven. Geloof mij, Dekker, onze knieën zijn een wondervol gereedschap, als wij ze weten te gebruiken. Somtjids, als ik zoo zit en denk, en denken is ook al een wondervol gereedschap, mits men geduld heeft om er gebruik van te maken; welnu als ik zoo zit en denk, zeg ik menigmaal tot mijzelf: "Wel Jozef, hoeveel beter hebt gij het dan menig ander, en hoeveel beter dan gij waard zijt," of ook wel: "Kom, kom, Jozef, tob zoo niet over die zaak, zie liever hoe gij er u redelijk doorheen helpt," en mijn gewone slotwoord is: "Moed gevat, Jozef, zelfs het ergste is maar voor een korten tijd."

"Ik heb eene gansche reeks van alleenspraken," ging de schoenmaker voort, "en zoo dikwijls ik mijzelf zoo

met Bijbel en gebed onder behandeling neem, komt zelfs het ergste spoedig terecht, en weet er de wereld weinig van, dat het hier binnen onstuimig of zware mist was."

"Wel, gij zijt een gelukkig man," hernam Dekker, terwijl hij strak op zijne blinkende laarzen tuurde. Waaraan hij dacht laat zich half gissen, althans Flikker vond best hem niet te storen, en eerst na een geruimen tijd toevens riep hij hem uit zijn droomen wakker door te zeggen: "Wel Dekker, waar denkt gij over? 't Is toch niet enkel bewondering van uwe laarzen? Wel, wat hapert er aan?"

TWEEDE HOOFDSTUK.

Hoe Jozef Flikker de hand aan zijne vrouw hield.

Dekker schrikte als uit den droom wakker en zag half verlegen op, zoodat Jozef hem ten tweeden male moest vragen: „waarover hij dacht?“

„Over mijne vrouw,“ was het antwoord.

„Dan dacht gij over iets zeer goeds,“ zei Jozef, „want als eene vrouw waard is dat men haar heeft, dan is zij ook waard dat men aan haar denkt en dat men veel aan haar denkt. Ik wou wel dat de mannen wat meer om hunne vrouwen dachten, er zouden dan vrij wat meer gelukkige gezinnen zijn.“

„De mijne geeft mij genoeg te denken, maar weinig om mij plezierig te stemmen.“

„Dat is omdat gij niet genoeg aan haar denkt,“ zei Jozef. „Zie man, dat klinkt als een raadsel, en toch is 't waar: hoe meer iemand om zijn vrouw denkt, hoe minder zij hem te denken geeft.“

„Ik versta mij niet op raadsels,“ zei Dekker, „zeg maar in goed Hollandsch wat gij meent.“

„Wel, wat ik meen is dit, dat als het u ernst is om uwe vrouw te denken, zij bemerken zal, dat er iemand is, die hart voor haar heeft, en uit dankbaarheid daarvoor zal zij trachten u geene schande of onrust te berokkenen, zich voor schuld en verwaarloozing van huis en kinders wachten, terwijl onverschilligheid, scheldwoorden en slagen menige vrouw tot drinken en erger brengen. De vrouwen zijn teer goedje; planten, die veel zorg vereischen en met wie alle ruwheid zeker schade doet. Aan zichzelf overgelaten zullen zij reeds van streek raken, maar in dat opzicht zijn wij mannen niet beter, aan ieder mensch moet de hand gehouden worden, of hij raakt in verval. Maar daar hoor ik mijn wijfje,“ zei de schoenmaker en knikte zijn vriend schalks lachend toe, „en ik ben altijd blij, als zij eens komt kijken, al is het honderd tegen een, dat zij wat te vragen heeft.“

Dekker lachte niet mede, want hij kende vrouw Flicker als iemand, die er geen doekjes om wond, en van wie hij reeds menig kras woord over de behandeling van zijn vrouw en kinders had moeten slikken. Zulk eene preek, die ongetwijfeld komen zou, meende nu Jozef den tot inkeer gekomene te moeten sparen, en op een wel begrepen wenk had Dekker zich in eene ruime kas, die Jozef tot bergplaats voor leer diende, verscholen. Meteen kraakte de deur en vrouw Flicker trad binnen, terwijl Jozef half zei, half zong :

„Mijn vrouwtje, mijn boutje, mijn suiker-de-prij,
Wees welkom, en zeg maar, wat wilt gij van mij!

Dat is mijn lijfdeuntje, zooals je weet, Betje. Kom zit even en zegt wat u op 't hart ligt.“

„Ik heb geen tijd om te zitten,“ was het kortaf antwoord, „het is lappendag, en ik moet noodig eene nieuwe jurk voor Marie en katoen voor twee hemden voor Jozef koopen, als gij nu maar geld hebt.“

„Hoeveel moet het zijn?“ vroeg Flikker.

„Wel, laat zien, 6 el sits van een kwartje is een daalder en 5 el katoen van 15 cents, is drie kwartjes, dus 2 gulden en een kwartje saam.“

„Daar hebt gij drie gulden,“ antwoordde de schoenmaker, „want er zal ook nog wel een kleinigheidje voor uzelve noodig zijn.“

„Maar kunt gij 't alles wel missen?“

„Poe, poe,“ zei Flikker, „er moet altijd wat voor moeder de vrouw kunnen overschieten. Ik heb u al meer dan eens zoo naar de kinders zien kijken, dat ik voelde, dat het op de beurs zou aankomen, en gij denkt altijd het laatst om uzelve. Ziedaar drie gulden,“ en meteen stopte Flikker zijn vrouw het drietal in de hand.

„Gij zijt de beste,“ zei vrouw Flikker, en met een hartelijken kus was de voortvarende huismoeder in een oogwenk buiten. Ook Dekker was evenwel snel uit zijn schuilhoek, en toen hij zich met nog even nadenkend gezicht

weer had neergezet, sprak de schoenmaker lachend: „Nu, vriend, heb ge een proefje gehad, hoe ik de hand aan mijn vrouw houd. Ik vergeet nooit, dat mijn vrouw dat noodig heeft, evenzeer als ik zelf, want wij zijn beiden van één vleesch en bloed. Mannen vergeten dat te veel. Het is, alsof zij denken, dat de vrouwen er maar zijn om te werken en te sloven, en door haar niet goed te houden, maken zij ze kwaad.“

„En kost u dat niet veel tijd en geld?“

„Ja en neen, want er is geen tijd of geld, dat ik beter besteed acht. Eigenlijk ben ik er altijd meê bezig, want het is met geld en een glimlach alleen niet te doen. In ieder gezin komen tijden dat zorgen en kommer de overhand hebben. Dan zijn buitengewone middelen noodig en Goddank ook voor u dus mogelijk. Woorden van troost en opbeuring, zooals de bijbel die leert, zijn meer waard dan goud, en dan is daar het gebed,“ zei Flikker met nadruk, terwijl hij eene hand op elke knie legde. „Ook wij hebben heel wat tegenspoed gehad, maar op onze knieën zijn wij uit menige engte verlost en er beter mee geworden dan wij vroeger waren.“

„Het humeur van mijn vrouw is mij in den weg,“ zuchtte Dekker. „Zij is lastig en heftig, en soms niet om er meê om te gaan.“

„Omdat gij er de hand niet aan gehouden hebt. Als het geene moeite kostte om eene vrouw in goed humeur te houden, zou ieder het verstaan. 't Is eene zaak

daar men met zijn heele hoofd en hart bij moet zijn."

"Dat hebt gij toch bij de uwe niet noodig."

"Dekker," hernam de schoenmaker ernstig. "Ook mijne vrouw is maar een mensch, vleesch en bloed, en daarmee is alles gezegd. Vleesch en bloed brengen ons allen in de war, en voor eene vrouw is er nog heel wat meer dan voor een man om haar van de wijs te helpen. Ik weet dikwijls niet hoe eene huismoeder, die een aantal kinderen voor haar rekening heeft, nog een grein goed humeur over heeft, en naar dat gevoel handel ik. Maar zonder hulp van boven, zou ik er zelfs zóó niet komen, al doe ik ook al wat in mijne macht is om alles in 't effen en goed te houden."

"Maar wat doet gij dan alzoo?" vroeg Dekker, wien 't een onoplosbaar raadsel scheen, hoe ooit weer zijn vrouw vriendelijk en handelbaar te maken.

"Wel," zei Flikker, "soms als ik zie dat het werk over de hand loopt, ga ik er met de kinders op uit, en bezorg de vrouw een rustig uurtje; dan weer zorg ik dat er een spaarduitje over is, om eens allen een middag te kunnen uitgaan; dan weder, zooals straks, geef ik wat meer dan gevraagd wordt, en al is dat een kleinigheid, 't werkt wonderbaar, omdat het op 't hart werkt. Zie, als men eens in die richting aan 't denken en zoeken is, is er gedurig wat anders en wat nieuws. Beproof 't maar eens met uwe vrouw. Waarlijk, zij is er wat beter aan toe dan uw laarzen waren, en deze kwamen wel in orde."

„Ja, maar behalve de vrouw zijn er nog mijn onhandelbare kinderen.“

„Alles bezwaar van traagheid en zelfzucht, van welke de wereld vol is. Gij laat het volkje nu voor rekening uwer vrouw, alsof 't niet uwe kinderen waren. Wat gij eenvoudig van uw hals hebt geschoven, hadt gij moeten behartigen door er altijd de hand aan te houden.“

„Ach Jozef,“ zuchtte Dekker, „ik voel en erken dat gij gelijk hebt, maar hoe ik er mee aan moet, weet ik niet.“

„Begin maar,“ hernam Jozef. „De eerste stap is altijd het ergst. Zorg eerst zooveel gij kunt voor eten en kleding, denk dan eens aan een stuk speelgoed en een uitgang, en zoodra gij 't maar ongezocht kunt te pas brengen, haal eens een grap uit, doe het volkje lachen. Geloof mij, als zij maar eerst merken dat het u ernst is, om aan allen en alles de hand te houden, dan zullen zij zelve 't u wel licht werk maken.“

Of Dekker onder dit spreken op eens in zijne blinkende laarzen een helder en schoon verschiep zag, is moeielijk te zeggen, althans zijn bedrukt gelaat ontplooidde zich, en hoewel hij zich reeds eene maand had goed gehouden, was het toch of hij als een ander en nieuw mensch huiswaarts keerde.

Van tijd tot tijd kreeg de schoenmaker van Dekker te hooren, en wat hij hoorde, getuigde, dat deze de hand flink aan 't werk geslagen had. Omdat hij den moed had gehad om in zijn Bijbel en het gebed steun te zoeken, bleek het groote werk hem niet te groot, en werd zijne kracht om te beginnen ook kracht om te volharden. Voorts bleek het alras, dat hij zijne vrouw met een geheel verkeerd oog had gezien, en dat haar doen alleen de afspiegeling van het zijne was. Zij toonde het verstand, toen hij een anderen weg ging, dien zonder van 't verledene te spreken, mede op te willen. Bij tijden echter was haar het hart geheel vol, niet als vroeger van smart en wrevel, maar nu van gevoelens van opgeruimdheid en levensvreugde, als zij sinds hare kindsheid niet meer had gekend. In zulke oogenblikken moest zij wel weder als van ouds zingen, terwijl haar hart God dankte, die alles om haar heen nieuw had gemaakt. En eens, toen zij meende alleen te zijn en hare knieën tot dankgebed had gebogen, was haar man aan hare zijde. Geen van beiden zeide iets, schoon zij het beiden beproefden; maar de blik waarmede zij elkander in de oogen zagen, zeide alles, en hunne harten waren als nooit tevoren verbonden.

Ook met zijne kinderen mocht Dekker slagen, omdat, zooals hij zelf zeide, hij bij zijn hemelschen Vader hulp had gezocht, om hun hart te herwinnen. Vreemd was het hem in den beginne afgegaan om met zijne kinderen eenvoudig en natuurlijk te spelen, maar 't kleine goed, toen

't gevoelde dat het vader ernst was met zijn betoon van liefde, was zijne onhandigheid wonderbaar te hulp gekomen.

In deze nieuwe leerschool bleef Jozef Flikker Dekkers bestendige raadsman en hulp. Onder zijne leiding zag Dekker al spoedig in, dat hij de hand had gelegd aan een werk eigenlijk zonder grenzen of einde. Steeds wist in zijne zaken, in zijn omgang Flikker hem op iets te wijzen dat onderhoud of verbetering noodig had, en altijd was 't daarbij zijn woord: aan alles moet de hand gehouden, zal iets goed blijven dan moet het goed gehouden, of 't raakt onklaar en in verval. Ook hield hij er bij hem op aan, om 't nooit zwijgend en werkeloos aan te zien, als een buurman of vriend de zaken liet loopen of er zijn hart van aftrok. Ook aan wie rondom ons leven zijn wij verplicht de hand te houden. Hoe meer wij daartoe met God medewerken, des te meer waarlijk leven wij, en worden wij voor den grooten dag der rekenschap bereid.

Stoomdrukkerij van Roeloffzen en Hübner.

Prijs f 0.10; 25 Ex. f 2.—; 100 Ex. f 7.—.